VERKOSSA

On niin paljon sellaista mihin mä lähden.

VUOKKO KARI PERUSTELEE, MIKSEI FACEBOOK KIINNOSTA

Sosiaalisesta mediasta voi olla iloa ja hyötyä ikääntyvällekin

Maa- ja kotitalousnaisten vetämässä hankkeessa koulutetaan verkkoluotseja, jotka opastavat maaseudun ikääntyviä internetin ja sosiaalisen median käyttöön.

Maa- ja kotitalousnaisten kolmivuotisen Netti ohoi -hankkeen yksi päätavoite on ehkäistä syrjäytymistä, kertoo projektipäällikkö **Saana Sandholm**.

”Nykyään kaikki siirtyy nettiin. Kaikilla ikääntyvillä ei ole välttämättä niitä taitoja, joita palvelujen käyttämiseksi tarvitaan. Se on asia, johon tarvitaan koulutusta”, Sandholm selittää.

Järjestö kouluttaa kiinnostuneita sekä kansalaisopiston kursseilla että verkkoluotsien kautta.

Verkkoluotsi on vapaaehtoinen, joka opastaa ikääntyviä usein omassa lähipiirissään.

Verkkoluotsit käyvät kaksipäiväisen koulutuksen. Koulutuksia on noin puolessa Maa- ja kotitalousnaisten piireistä.

Raha-automaattiyhdistys rahoittaa hanketta. Yhteistyökumppanina toimii myös Eläkeliitto.

Monen tasoisia käyttäjiä

Loppu riippuukin sitten luotsattavien kiinnostuksesta. Joku haluaa oppia asiointipalveluita, toinen taas uusia yhteydenpitovälineitä.

Sandholmin mukaan kaiken tasoisia netinkäyttäjiä on mukana. Osa on aiemmin käyttänyt tietokonetta vain vähän, toiset ovat ehkä vain arkailleet sosiaalista mediaa.

”Sosiaalinen media tarjoaa kanssakäymistä ihmisille, joille liikkuminen on hankalaa pitkien etäisyyksien tai terveydentilan vuoksi. Tässä ei yritetä korvata ihmissuhteita, vaan tuoda uusia ja tehdä jotakin kivaa”, Sandholm kuvaa.

Nettipuhelut mahdollistava Skype on ollut verkkoluotsien kokemusten mukaan suosittu opeteltava. Yhteydenpito kaukana asuviin läheisiin saa uusia ulottuvuuksia.

Ennakkoluuloja ja vaarojakin luotsien pitää käsitellä. Sosiaalisesta mediasta on voinut saada mediasta arveluttavan kuvan, mikä ei houkuttele omin päin käyttäjäksi.

Noin 1 200 henkilöä tavoite

Tähän mennessä projektin puitteissa on järjestetty 12 luotsikoulutusta. Syksyllä alkavat uudet kurssit. Lopputavoitteena on kouluttaa 170 verkkoluotsia, joista jokainen opastaisi 7–8 ihmistä.

Innokkaimpia verkkoluotseja ovat olleet yli 50-vuotiaat naiset, mikä johtunee siitä että heitä on maa- ja kotitalousnaisten toiminnassa muutenkin paljon.

Toiminta on kaikille avointa ja miehiäkin on verkkoluotseina, Sandholm painottaa.

HENRIK SCHÄFER

KARI SALONEN

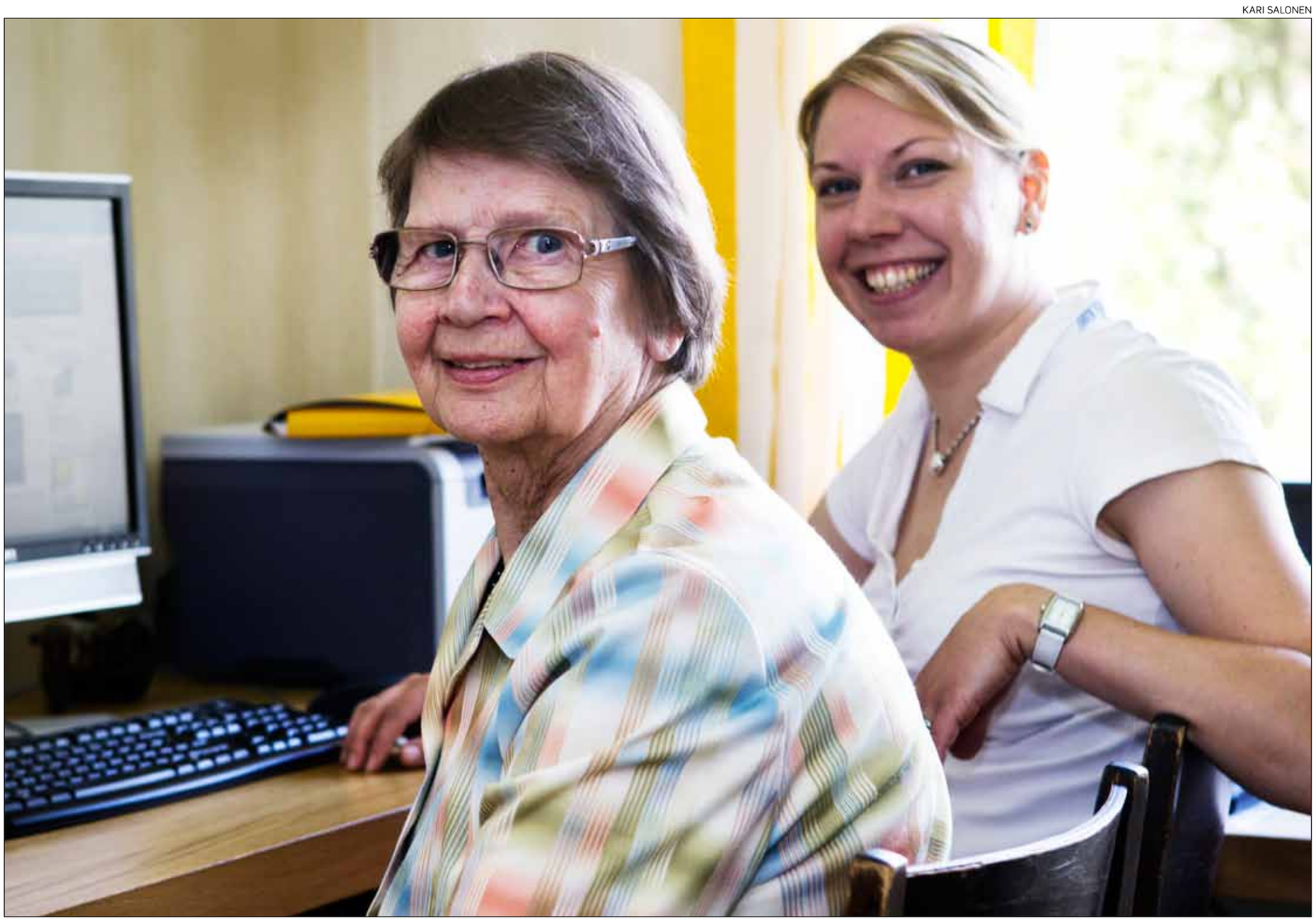

Vuokko Kari (vas.) on viime aikoina selaillut verkkoa kodinkoneostoksia varten ja lähettänyt ensimmäiset sähköpostinsa. Anna Kari opastaa.

Tietokonetaitojen opettelu sujuu pienin askelin

NAKKILA (MT)

Nakkilalainen **Vuokko Kari** ryhtyi tietokoneen ja sittemmin netin käyttäjäksi kirjoitusharrastuksen kautta. Suvun talo ja koko kylä ovat täynnä muistoja, joita hänellä on ollut tapana kirjata paperille.

Kari oli lähettämässä lapsuudessa koettua juttua Maaseudun Tulevaisuuden Viikon lehmä -palstalle. Siihen tarvittiin apua.

Käsin kirjoitettu paperi ei olisi kelvannut, joten veljenpoika ja tämän vaimo **Anna Kari** kirjoittivat tekstin puhtaaksi tietokoneella.

”Ajattelimme, että Vuokkohan voisi opetella tämän ihan itsekin”, Anna kertoo.

Viime vuosina Vuokko on kartuttanut tietokone- ja nettitaitojaan pikku hiljaa. Päivän uutisten selailu tuttujen lehtien verkkosivuilta kuuluu jo aktiivisen eläkeläisen arkirutiineihin. Paperilehtien tilaukset hän on harventanut päivittäisestä pelkkiin viikonloppunumeroihin.

”Tykkään siitä, että pysyy ajan tasalla tapahtumista. Tapaninpäivän myrskyjen jälkeen ihmettelin, mikä savupatsas tuolla on. Katsoin netistä, että Harjavallassa palaa huonekaluliike. Ja kun oli teitä tukossa, siitä tiedotettiin netissä.”

Hiiren liike hitaammaksi

Vuokko on tehnyt työuransa tilalla karjan parissa. Tietokonetta hän ei koskaan tarvinnut, esimerkiksi ilmoitukset eläinrekisteriin hoituivat puhelimella.

”Naapuri osti tietokoneen 1980-luvun alussa. En olisi koskaan kuvitellut, että 30 vuotta myöhemmin itsekin opettelen siihen.”

Osaavamman ihmisen tuki ja kannustus on ollut tarpeen.

”Anna laittoi ohjeita ylös, että muistaa mitä mistäkin napista tulee. Kyllähän sitä mielellään opettelee. Ikä vain tekee sen, että on vähän arka.”

Apu saattaa löytyä myös Nettimuorin kotisivuilta. Sivustolla on paljon hyödyllisiä ohjeita selkeällä kielellä.

Vuokon tietokoneen käyttöä helpotti, että hiiren herkkyyttä säädettiin verkkaisemmaksi. Hän totutteli hiiren käyttöön myös Annan lasten pelien ja piirustusohjelman avulla.

Facebook ei kiinnosta

Viimeiseksi Vuokko Kari on kokeillut sähköpostin ja Skypen käyttöä. Verkkokaupasta hän ei ole ostanut, mutta uuden kahvinkeittimen ja kännykän hankintaa varten hän on yhdessä Annan kanssa vertaillut tuotteita liikkeiden verkkosivuilla. Sieltä löytyvät yksityiskohtaiset tiedot ja valokuvat.

Kaikkeen Vuokko ei aio ryhtyä netissäkään. Facebook ei oikein kiinnosta, pankkiasioissa arveluttaa turvallisuus.

Hän ei halua viettää liikaa aikaa ruudun ääressä, oikeata sosiaalista elämää kun riittää. Vuokko on mukana esimerkiksi Eläkeliiton toiminnassa ja seurakunnan kuorossa.

”On niin paljon sellaista mihin mä lähden.”

Hiiren herkkyys kannattaa säätää käyttäjälle sopivaksi.

Vuokko Karin tietokoneharrastus alkoi siitä, kun Halla-lehmän tarina piti kirjoittaa puhtaaksi.

Verkkoluotsilta uskalletaan kysyä

Anna on käynyt Maa- ja kotitalousnaisten verkkoluotsikoulutuksen ja olisi valmis opastamaan muitakin halukkaita netin ääreen.

Vaikka hän, kuten moni muukaan verkkoluotsi, ei ole tavallista ihmistä kummempi netin käyttäjä, verkkoluotsin asema madaltaa apua tarvitsevien kynnystä ottaa yhteyttä.

”Monia ikääntyviä auttavat lapset ja lapsenlapset. Heitä ei ehkä aina uskalla vaivata. Ihan tututkin ovat uskaltautuneet kysymään minulta ’hoopoja’.”

Verkkoluotsin ei tarvitse osata kaikkea. Riittää, kun voi ohjata tarvittaessa eteenpäin. Sen sijaan luotsin on osattava puhua samaa kieltä opastettavan kanssa.

”Tietokonesanasto on niin outoa. Jo sellaisista kuin ’tiedosto’ ja ’käynnistä’ sen huomaa. Pitää puhua tyyliin ’vasen yläkulma, punainen raksi’.”

Anna Kari näkee Maa- ja kotitalousnaisten toiminnassa esimerkkejä, että netin kautta voi sekä saada paljon lisää sisältöä että helpottaa järjestötoiminnan sujuvuutta.

”Monella olisi niin paljon annettavaa jos osaisi käyttää nettiä. Esimerkiksi video kakon leivonnasta, vaikkei olisi ammattimaisesti kuvattu.”

Annalla on kokemusta myös siitä, miten Facebook-kampanjoilla on luotu uudenlaista yhteisöhenkeä kyläkouluja puolustamalla.

HENRIK SCHÄFER

Asiointia, yhteydenpitoa ja ajanvietettä

MT:n toimittaja tapasi verkkoluotseja heidän Facebook-ryhmässään.

Mitä taitoja olet viimeksi opettanut verkkoluotsina?

”Tähän asti ainoa opastus koski Facebookin käyttöä.”

”Facebookin käyttöä, mutta myös ihan perusjuttuja tiedostojen löytymisestä tekstinkäsittelyyn.”

”Kysymyksiä Fb:stä ja sähköpostin käytöstä sekä aivan kaikkea mitä mieleen tulee. Kaikkia en edes osaa neuvoa, mutta opastan eteenpäin.”

”Olen opastanut muun muassa henkilöä käyttämään kännyllään facebookia ja sähköpostiaan. Opin itse, ettei kaikilla ole tietsikkaa, vaan kännykkä on melkoinen monitoimilaite nykyään :).”

”Opastettavani avasi itselleen sähköpostin. Halusi oppia kirjaston materiaalin etsimisen ja varaamaan kirjat suoraan netin kautta valmiiksi. Kirjastoon on pitkä matka joten asia hoituu kätevästi netin avulla, ei tule tyhjiä käyntejä.”

Mikä motivoi oppimaan sosiaalisen median käyttöä?

”Ikäihmisillä on tarve oppia netinkäyttöä lähinnä asioinnin vuoksi. Ja kun asiointi alkaa sujua, tulee varmasti tilaa myös tiedon hakemiselle ajanvietemielessä. Skype avarsi omaa maailmaani hyvin edullisesti, joten uskon että se on muillekin kiinnostava askel eteenpäin.”

Ei pelaaminen ole nuorten juttu yksinään.

”Yhteydenpidossa on uutta ulottuvuutta, kuvat videot ja viestittelyt verrattuna aiempaan. Sosiaalisella medialla saa näkyvyyttä edullisesti tempauksille ja moneen asiaan on helpompi ottaa kantaa tykkäämällä tai perustamalla sivustoja.”

”Tämän käyttö ei ole aikaan sidottu ja esim ystävät kaukana on ”aina” tavoitettavissa. Netin kautta saa paljon kadotettuja palveluja tänne maaseudullekin!”

”Senioreita kiinnostaa oppia tätä viestittelyä ainakin näin harvaan asutulla maaseudulla. Levällään oleva suku ympäri Suomea ja Eurooppaa tulee napinpainalluksen päähän. Samoin palvelut, jotka muuten ovat kuntakeskuksessa.”

”Kyllä ikääntyvätkin käyttävät muuten hupiin nettiä, eikä vain tiedon hakemiseen tai pankkipalveluihin. Ei pelaaminen ole nuorten juttu yksinään.”

HENRIK SCHÄFER

Tulevaisuuden elintarvikeketju tuottaa tietoa kuluttajille

Tulevaisuudessa kuluttaja voi ostaa kaupasta elintarvikkeita, joiden pakkausmerkinnät puhuvat.

Euroopan laajuinen hanke Smart Agri Food selvittää uuden internet-teknologian soveltamista elintarvikeketjuun.

”Haluamme saada kuluttajalle tiedoksi ruuan alkuperän ja koko elintarvikeketjun pellolta kauppaan”, kertoo hankkeen vanhempi tutkija **Liisa Pesonen** Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksesta MTT:stä.

Hankkeessa kehitellään pilottipalveluita, joiden tarkoitus on helpottaa tiedon liikkumista elintarvikeketjun sisällä. Tällä hetkellä internet-palvelut ovat älypuhelinsovelluksia.

Tulevaisuuden internet-palveluita on tarkoitus tuotteistaa esimerkiksi pienten ja keskisuurten yritysten käyttöön.

Kolme näkökulmaa

Elintarvikeketjun kehittämistä lähestytään hankkeessa kolmesta näkökulmasta.

Viljelyä halutaan kehittää ympäristöystävällisempään, mutta samalla kannattavaan suuntaan. Älykkäiden kuljetus- ja logistiikkajärjestelmien avulla tuotteiden kysynnän ja tarjonnan toivotaan kohtaavan.

Kuluttajan tiedonnälkä elintarvikkeista halutaan tyydyttää. Samalla halutaan parantaa koko eurooppalaisen elintarvikeketjun kilpailukykyä.

Tutkijat toivovat saavansa yritysten, kuluttajien ja viljelijöiden palautetta piloteista niiden kehitysvaiheessa.

Hankkeesta järjestetään keskustelutilaisuuksia palautteen antoa varten. Seuraava keskustelutilaisuus järjestetään lokakuun lopussa.

Hankkeessa ovat Suomesta mukana Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT sekä Teknologian tutkimuskeskus VTT.

SAARA NIKKARI

Kasvinsuojeluruisku kertoo, milloin suutin on rikki

Smart Agri Food -hankkeen toisessa keskustelutilaisuudessa 19.6. esiteltiin kaksi hankkeen pilottisovellusta.

Tilaisuuteen osallistui viljelijöitä sekä yritysten ja neuvontajärjestöjen edustajia.

Osallistujilta toivottiin palautetta pilottien antamista arvolupauksista. Arvolupaus tarkoittaa palvelun tuomaa hyötyä sen käyttäjille.

Uusi teknologia helpottaa maatilalla

Älykäs kasvinsuojeluruiskutus -pilotilla pyritään alentamaan viljelyn kustannuksia, kertoo pilotista vastaava tutkija **Pasi Suomi** Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksesta MTT:stä.

Tarkoituksena on luoda tiedonhallintajärjestelmä, joka kattaa koko tilan. Esimerkiksi traktori on yhteydessä työkoneeseen ja työkone taas lohkomuistiinpanoihin.

Viljelijä voisi itse rakentaa tarjolla olevista palveluista omalle tilalleen sopivan toimintaympäristön.

Suomi esitteli keskustelutilaisuudessa kasvinsuojeluruiskutusta helpottavan demon.

Demossa viljelijä saa paikallisten säätietojen perusteella ilmoituksen, kun tautipaineen kynnysarvo ylittyy. Hän voi ladata työkoneeseen sopivan ruiskutustehtävän.

Työkone lähettää ruiskutuksesta suoraan tiedon esimerkiksi lohkomuistiinpanoihin.

Ruisku voi myös hälyttää viljelijälle suuttimen rikkoutumisesta ja ehdottaa eri toimintavaihtoehtoja.

”Sovelluksilla viljelijä saa reaaliaikaista päätöksenteon tukea”, Suomi tiivistää.

Kuluttajan tiedonnälkä halutaan tyydyttää

”Kuluttaja on elintarvikeketjussa aktiivinen tiedonkäyttäjä”, määrittelee erikoistutkija **Terhi Latvala** MTT:stä.

Latvala on mukana kehittämässä räätälöityä tietoa kuluttajalle -pilottia.

Sen ideana on kerätä tuotteista tietoa pilvipalveluun, josta kuluttaja voi valita sovelluksen avulla haluamansa tiedot.

Ostopäätöksen voi tehdä esimerkiksi tuotantotavan tai eläinten hyvinvoinnin perusteella.

Kaupan ylläpitämä sovellus voi ehdottaa asiakkaalle kauppalistaa ja tarjouksia tämän itse luoman profiilin perusteella.

Keskustelutilaisuudessa kritisoitiin kaupan suurta roolia pilotissa kuluttajan ja tuottajan välillä.

Kaupan muuttuminen tulevaisuudessa tulisi ottaa pilottia kehitettäessä myös huomioon.

SAARA NIKKARI

Laajakaistasta valitetaan usein

Kiinteät ja liikkuvat laajakaistapalvelut aiheuttivat viime vuonna harmia joka kolmannelle käyttäjälle, ilmenee asiakastyytyväisyyttä mittaavasta EPSI Rating-tutkimuksesta. Lähes 30 prosenttia kuluttajista oli valittanut saamastaan palvelusta.

Monella olisi ollut mielestään syytä valittaa, mutta ei saanut tehtyä valitusta. Tämä koski erityisesti liikkuvia laajakaistoja. Yli 14 prosentilla vastanneista olisi omasta mielestään ollut motkottamisen aihetta, mutta ei tehnyt sitä.

Seuraavaksi eniten valituksia keräsivät maksulliset televisiokanavat ja kännykkäviestintä.

EPSI Ratingin mukaan valittamisen aihetta löytyy eniten niistä palveluista, joita käytetään eniten. Harvemmin käytetyt palvelut saavat paremmat arvosanat.

Päivittäistavarakauppa saa parhaat arvosanat valitusten käsittelystä ja nopeudesta.

Vähiten moitittavaa löytyi apteekkien ja vakuutusyhtiöiden palvelusta. Kyselyssä haastateltiin 20 000:ta henkilöä Suomessa.

MT-STT

VERKOSTA LYHYESTI

EU-parlamentti tyrmäsi Acta-sopimuksen

EU-parlamentti hylkäsi äänestyksessään niin sanotun Acta-sopimuksen selvin luvuin. Näin ollen EU ei tule ratifioimaan kiisteltyä tekijänoikeussopimusta.

Sopimuksen vastustajien mukaan Acta uhkaisi sananvapautta ja antaisi liian laajat valtuudet puuttua yksittäisten netinkäyttäjien toimintaan. Puolustajat taas ovat pitäneet sopimusta välttämättömänä, jotta tekijänoikeusloukkauksia ja piratismia saataisiin torjuttua.

Suomi ja 21 muuta EU-maata ehtivät jo allekirjoittaa sopimuksen.

Mobiililehdet yleistyneet

Sanomalehtien mobiilisovellukset ovat yleistyneet, kertoo Sanomalehtien liitto. Jo 34 sanomalehdellä on mobiilisovellus, jonka avulla lehteä voi lukea älypuhelimen tai tablettitietokoneen kautta.

Suosituin mobiilipalvelu on Ilta-Sanomilla, jolle TNS-Gallup mittasi viime viikolla yli kaksi miljoonaa viikkokäyntiä. Helsingin Sanomat ja Iltalehti ylsivät yli 1,6 miljoonaan käyntiin.